

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 514

van **BRECHT WARNEZ**

datum: 27 april 2023

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Levenslang leren - Microcredentials en microdegrees

Op 16 juni 2022 heeft de Raad van ministers een 'aanbeveling betreffende een Europese benadering van microcredentials voor een leven lang leren en inzetbaarheid op de arbeidsmarkt' gedaan.

De aanbeveling heeft als doel de ontwikkeling, uitvoering en erkenning van microcredentials in verschillende instellingen, bedrijven en sectoren en over de grenzen heen te ondersteunen. Een effectieve cultuur van een leven lang leren, is essentieel om ervoor te zorgen dat iedereen over de kennis, vaardigheden en competenties beschikt die hij nodig heeft om in zijn privé- en beroepsleven te gedijen.

Microcredentials certificeren de leerresultaten van kleine leerervaringen, zoals een korte cursus of opleiding. Het is een flexibele en gerichte manier om mensen te helpen de nodige kennis, vaardigheden en competenties te ontwikkelen voor hun persoonlijke en professionele ontwikkeling.

In heel Europa en daarbuiten worden snel leermogelijkheden ontwikkeld die korter zijn dan traditionele kwalificaties, waaronder dus ook microcredentials. Er zijn veel publieke en private aanbieders van dit soort leermogelijkheden om tegemoet te komen aan de vraag naar flexibeler onderwijs- en opleidingsvormen waarin de lerende centraal staat. De aanbieders hebben ook het potentieel om onderwijs- en opleidingsmogelijkheden te bieden aan een breder scala aan lerenden, waaronder kansarme en kwetsbare groepen.

Zonder gemeenschappelijke kwaliteitsnormen, transparantie, internationale vergelijkbaarheid, erkenning en overdraagbaarheid kunnen microcredentials hun volledige potentieel echter niet waarmaken.

Minister Weyts gaf in zijn antwoord op mijn vraag om uitleg van 19 mei 2021 echter te kennen dat de huidige onderwijsregelgeving geen specifieke richtlijnen voor het organiseren en stimuleren van activiteiten in het kader van levenslang leren bevat. Verder stelde hij dat Vlaanderen participeert aan en een voortrekkersrol speelt binnen het MICROBOL-project. Dat project wil de huidige erkenningsinstrumenten van toepassing maken op microcredentials. Dit project staat echter nog in zijn kinderschoenen. Daarom benadrukte de minister dat Vlaanderen niet op Europa zou wachten om initiatieven te nemen omtrent levenslang leren, evenals om kwaliteitscriteria omtrent microcredentials vast te leggen.

Graag alle data in Excel ter beschikking stellen.

1. Is de minister op de hoogte van de vooruitgang die in het overleg tussen de Europese lidstaten al geboekt werd over:
 - a) een gemeenschappelijke definitie van microcredentials;
 - b) standaardelementen voor de beschrijving van microcredentials;
 - c) kernbeginselen voor het ontwikkelen en verlenen van microcredentials?
2. Wat heeft de minister concreet ondernomen om het opstellen van een Europese richtlijn rond microcredentials te faciliteren opdat Vlaamse microcredentials ook buiten onze landsgrenzen bruikbaar blijven?
3. De minister gaf eerder aan de aanbevelingen van de Raad van ministers te onderschrijven.
 - a) Welke elementen uit de aanbevelingen die de Raad van ministers aannam ziet de minister als belangrijk?
 - b) Op welke manier intervenueert Vlaanderen bij Europa om daarover tot Europese regelgeving te komen?
4. Idealiter wordt de implementatie van de aanbeveling van de Raad van ministers binnen de 12 maanden na aankondiging aangepakt.

Heeft de minister in dat kader al een plan van implementatie rond de aanbeveling voor microcredentials opgesteld?

 - a) Zo ja, graag het plan van aanpak met timing en eventuele budgetten.
 - b) Zo niet, plant de minister dat alsnog?
5. Over het Vlaamse overleg betreffende de implementatie van microcredentials.
 - a) Met welke hogeronderwijsinstellingen, sociale partners en andere betrokken actoren heeft minister Weyts al overlegd betreffende hun visie op de implementatie van microcredentials?
 - b) Welke vooruitgang is al geboekt in dat overleg? Wordt een vervolg gepland en zo ja, wat is daarbij de planning?
 - c) Wat zijn de standpunten van elk van deze betrokken actoren over microcredentials?
6. Welke vooruitgang is er geboekt rond de opname van competentiebewijzen, uitgereikt in EVC-trajecten, open modules en inclusieve trajecten in een nationaal digitaal register voor opleidingen die in aanmerking komen voor bijkomende financiering, zoals de Europese aanbeveling adviseert (EVC: elders verworven competenties)?
 - a) Hoeveel extra financiering heeft de minister daar, per jaar, de laatste 5 jaar voor uitgetrokken? De EU benadrukt in haar aanbeveling dat extra financiering vanuit de lidstaten noodzakelijk is.
 - b) Wat is volgens de minister de timing in dezen?

7. Wat betreft het gebied van loopbaanbegeleiding en validatie, alsook betaald opleidingsverlof voor het behalen van microdegrees:
 - a) In welke mogelijkheden op het gebied van loopbaanbegeleiding en validatie, alsook in betaald opleidingsverlof voor het behalen van deze microdegrees, is er al voorzien?
 - b) Hoeveel geld trok de minister daar, per jaar, de laatste 5 jaar voor uit? De EU benadrukt in haar aanbeveling immers dat extra financiering vanuit de lidstaten noodzakelijk is.
 - c) Graag per instelling een overzicht van de bij de minister bekende microdegrees , met de vermelding of ze al dan niet op Vlaams niveau in een proefproject zitten.
8. Over de ESF-proeftuin rond microcredentials.
 - a) Wat leert de minister uit de voorlopige evaluatie van deze proeftuin?
 - b) Welke knelpunten kwamen naar boven omtrent de implementatie van deze microcredentials in hogeronderwijsinstellingen?
 - c) Welke kansen ziet en plant de minister om deze eventuele knelpunten aan te pakken? Graag met plan van aanpak, timing en budget.
 - d) Plant de minister nieuwe initiatieven of proeftuinen binnen dit thema?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Ben Weyts (514), Jo Brouns (577)

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 514 van 27 april 2023

van **BRECHT WARNEZ**

1. Mijn administratie neemt deel aan verschillende informele internationale werkgroepen, waar de aanbeveling betreffende een Europese benadering van microcredentials voor een leven lang leren en inzetbaarheid op de arbeidsmarkt besproken wordt. Verschillende landen werken aan de implementatie van microcredentials, op basis van de aanbeveling.
2. In aanloop naar het opstellen van de Aanbeveling van de Raad van de Europese Unie heeft mijn administratie een bijdrage geleverd aan de publieke consultatie rond microcredentials die werd gelanceerd door de Europese Commissie. Naast het beantwoorden van de vragen werd vanuit onderwijs voor deze consultatie ook een positiepaper ingediend. Deze werd gezamenlijk opgesteld in overleg met verschillende entiteiten binnen mijn administratie.

Mijn administratie heeft daarnaast via de gebruikelijke kanalen deelgenomen aan het tot stand komen van de Europese aanbeveling. Inhoudelijk werd input aangeleverd via vertegenwoordiging in verschillende Europese werkgroepen (vb. EQF Adviesgroep, Europass Adviesgroep, Advisory Committee on Vocational Training). Daarnaast hebben ook de tussenkomsten van onze onderwijsattaché in het Europese Onderwijscomité de aanbeveling mee vorm gegeven. De onderhandelingen binnen het Onderwijscomité van de Raad van de Europese Unie zijn voor dit dossier vlot verlopen, waarna er op technisch niveau vlot een consensus werd bereikt.

3. a. De aanbeveling van de Raad van de Europese legt een Europese definitie van microcredential vast. Ook is er een akkoord gevonden over de vaste elementen die een microcredential moet bevatten. Deze beide punten zijn belangrijk voor Vlaanderen. Ze kunnen leiden tot een grotere herkenbaarheid en gebruik van microcredentials in de Europese Unie.
Mede op vraag van Vlaanderen werd ook verduidelijkt dat informeel leren niet rechtstreeks tot een microcredential kan leiden. Competenties verworven door informeel leren moeten eerst gevalideerd en beoordeeld worden, alvorens hiervoor een microcredential kan worden uitgereikt.
 - b. Ik intervenueer niet bij de Europese Commissie om tot bindende regelgeving te komen. Dit is namelijk niet in lijn met het subsidiariteitsbeginsel. De verantwoordelijkheid voor het onderwijsstelsel en de kwaliteit van het onderwijs en maatregelen op dit terrein liggen primair bij de lidstaten. De rol van de EU is ondersteunend aan die van de lidstaten. Het verkennen en ontwikkelen van microcredentials kan bijdragen aan de kwaliteit en effectiviteit van het onderwijs en biedt flexibiliteit in relatie met de arbeidsmarkt. Een gemeenschappelijke benadering op EU-niveau kan zorgen voor transparantie, kwaliteit en vergelijkbaarheid over de grenzen heen. Ik kan me echter niet vinden in te sturende maatregelen zoals bindende regelgeving.
4. De lidstaten worden aanbevolen om zo spoedig mogelijk gevolg te geven aan deze aanbeveling. Uiterlijk in december 2023 moet de Vlaanderen de Europese Commissie

informereren over de maatregelen die op het passende niveau worden genomen om de verwezenlijking van de doelstellingen van de aanbeveling te ondersteunen. Ik heb hiervoor nog geen instructies van de Commissie mogen ontvangen.

5. Binnen het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs loopt een visietraject rond levenslangleren, en micro-credentials met alle instellingen hoger onderwijs. Deze groep zal een eindrapport opleveren tegen december 2023.
6. Binnen het relanceplan 'Vlaamse veerkracht' wil Edusprong het volwassenenonderwijs een boost geven. Edusprong wil elke Vlaming stimuleren om levenslang te leren en het studieaanbod in het volwassenenonderwijs vernieuwen en verbeteren. Hierbij werden vier speerpunten geformuleerd, met als 4e speerpunt: inzetten op kwalificaties en ongekwalificeerde uitstroom terugdringen. Binnen dit speerpunt loopt een project om competenties te registreren.

Het doel van dit project is om (bewijzen van) competenties zichtbaar en raadpleegbaar te maken in de verschillende databanken (kwalificatiedatabank, DAVINCI- en de LED-databank) met hierin als eerste stap: de mogelijkheid tot registratie. Het inzetten op kwalificaties op deze manier, kan een rol spelen om ongekwalificeerde uitstroom terug te dringen. Door het registreren en zichtbaar maken van kleinere kwalificatiegehelen in trajecten levenslang leren verhoogt Edusprong de mobiliteit op de opleidings- en arbeidsmarkt en werken we drempelverlagend.

Voor dit project werd door de Vlaamse Regering 925.000 euro (exclusief BTW) vrijgemaakt uit het relancebudget.

Dit project is volop in uitvoeringsfase. Op dit moment wordt er een gedragenheidsstudie uitgevoerd. Het doel hiervan om na te gaan in welke mate het idee van registratie van (bewijzen van) competenties wordt gedragen bij de verschillende stakeholders binnen het onderwijslandschap en de arbeidsmarkt. Wat zijn de knelpunten, voor- en nadelen? En welke impact heeft deze registratie van de competenties op de bestaande infrastructuur en processen.

Door middel van een literatuurstudie, interviews, focusgroepen en vragenlijsten zoeken we verder het antwoord op volgende onderzoeksvragen:

- Welke ideeën leven er rond de registratie van competenties?
- Hoe kan de registratie van competenties praktisch verlopen?
- Welke impact kunnen onderwijsinstellingen hiervan ondervinden?
- Welke technische consequenties heeft dit voor de onderwijsaanbieders en de administratie?

Op basis van de conclusies van de gedragenheidsstudie zal worden besloten op welke manier de registratie van competenties zal worden uitgevoerd en geïmplementeerd binnen de bestaande databanken van het ministerie waaronder de Leer- en Ervaringsbewijzendatabank. Het volledige project loopt tot en met 31 december 2024.

7. a. De VOV-regelgeving sluit microcredentials niet uit. Als de opleiding voldoet aan de voorwaarden voor registratie in de opleidingsdatabank Vlaamse opleidingsincentives, komt ze in aanmerking.
Er zijn al enkele opleidingen die zich in de markt zetten als "microdegree" opgenomen in de opleidingsdatabank. Het gaat dan om opleidingsonderdelen uit het hoger onderwijs die afzonderlijk kunnen gevolgd worden, zonder het oogmerk om een diploma bachelor/master te behalen. Dit kan perfect met een creditcontract, wat in aanmerking komt voor VOV.
- b. Deze gegevens zijn niet ter beschikking van mijn administratie.

8. De resultaten van deze proeftuinen zijn te vinden via:
<https://9413115.fs1.hubspotusercontent-na1.net/hubfs/9413115/ESF/Eindrapport%20ESF%20projectoproep%20Tr%C3%BCvus.pdf> .

De resultaten en de beleidsaanbevelingen voor deze proeftuinen zullen meegenomen worden in de lopende beleidsvoorbereiding.